

Politieke partijen over: onderwijsstelsel

Samenwerking

Sturing, zeggenschap & toezicht

Brede scholen, integrale kindcentra

Overgang naar het voortgezet onderwijs

VVD

De VVD vindt dat scholen verplicht **regionaal** moeten samenwerken.

De VVD vindt dat de overheid **actief richting moet geven** en dat de autonomie en medezeggenschap van **leraren** centraal moet staan bij de inrichting van het onderwijs, de lerarenopleiding en een professionele werkomgeving.

PvdA
GL

PvdA en GroenLinks willen betere samenwerking tussen scholen en schoolbesturen en vinden dat lokale overheden dit moeten kunnen **afdwingen**. Samenwerkende scholen hebben gezamenlijke invalpools, zodat de inhuur van commerciële uitzendbureaus voorkomt wordt.

PvdA en GL willen dat organisaties die het personeel vertegenwoordigen een **vaste plek** krijgen aan tafels over de inrichting van de sector. **Toezichtsraden** worden voor de helft gekozen door professionals, zijn verplicht verantwoording af te leggen over hun contact met de werkvloer en mr'en kunnen zonder tussenkomst van bestuurders contact met hen zoeken.

De PvdA en GL willen dat **kinderopvang** verschuift van het ministerie van SZW naar het ministerie van OCW en wordt ondergebracht in één cao. De ontwikkeling naar **brede scholen** en **integrale kindcentra** wordt verder gestimuleerd en de **rijke schooldag** wordt op steeds meer plekken ingevoerd.

De PvdA en GL willen een **brede brugklasbonus**. De partijen willen toewerken naar een systeemverandering: pas na de derde klas van de middelbare school krijgt een leerling een definitief **schooladvies**.

BBB

BBB wil dat scholen de functie krijgen als **buurtcentrum**.

PvdD

De PvdD vindt dat leraren, leerlingen en ouders veel meer **autonomie** moeten krijgen bij het bepalen van het beleid van de school en de **Onderwijsinspectie** moet minder waarde hechten aan op toetsen behaalde cijfers.

De Partij voor de Dieren vindt dat basisscholen mogen afzien van de **doorstroomtoets**, als zij op een andere manier kunnen aantonen dat ze aan de wettelijke eisen voldoen.

D66

D66 wil goede samenwerking tussen scholen, gemeenten, ouders en jeugdhulp en **één wet** op het funderend onderwijs die ervoor zorgt dat kinderopvang, basisscholen en middelbare scholen makkelijker kunnen samenwerken.

D66 wil dat de minister zelf **cao-gesprekken** voert en zorgt voor **één gezamenlijke cao** voor het hele funderend onderwijs. **Medezeggenschap** moet beter: elke school heeft een leerlingenraad en ouders krijgen directe invloed op het beleid van de school. De Inspectie gaat zich weer richten op de scholen in plaats van de besturen en **onaangekondigde bezoeken** doen.

D66 wil dat onderwijs en opvang een **rijke schooldag** vormen en scholen krijgen geld om andere vakdocenten en professionals in te zetten. De verantwoordelijkheid voor **kinderopvang** gaat naar het ministerie van OCW, er komt één kwaliteitskader en één gezamenlijke inspectie en praktische belemmeringen om kinderopvang en basisonderwijs te combineren worden weggenomen.

D66 wil dat leerlingen niet langer worden geselecteerd op twaalfjarige leeftijd. De partij stimuleert **brede, meerjarige brugklassen** en 10-14-scholen. D66 wil **toetsen** in groep 8 als 'thermometer'.

CU

CU wil lokaal, regionaal en landelijk de samenwerking **verbeteren** tussen onderwijs en jeugdzorg, onder meer via reboundvoorziening. De samenwerking tussen scholen, jeugdzorg en jeugdhulpverlening wordt slimmer ingericht.

CU wil dat scholen **rust en ruimte** krijgen om hun werk te doen, ze moeten meer accent kunnen leggen op persoonsvorming en socialisatie, eigen toetsing en vormgeving van de schoolidentiteit. Dat is aan de school zelf. De inspectie richt zich op de **deugdelijkheidseisen** en is geen controleur van de scholen.

De CU wil een drempelloze overgang naar het voortgezet onderwijs: een **tweejarige brugklas**. Er is dan **geen eindtoets** meer nodig in het primair onderwijs. De partij wil dat de wet wordt aangepast, zodat scholen zelf initiatieven kunnen ontplooien om te komen tot **doorlopende leerlijnen**.

CDA

Het CDA vindt dat de bureaucratische **top-downcultuur** in het onderwijs dringend aan revisie toe is. De taak van de docent moet allereerst die van **educatief rolmodel** zijn. Met scholen en hun vertegenwoordigers zal een indringende dialoog gestart worden om de opstapeling van **maatschappelijke verlangens** aan het onderwijs en de scholen fors te reduceren.

Het CDA wil dat er meer ruimte komt voor **gecombineerde schooladviezen** en **verlengde brugklassen**.

BIJ1

BIJ1 vindt dat de **selectie en toetsing** voor het voortgezet onderwijs op een later moment moet. Het **advies** voor vervolgonderwijs wordt voortaan gebaseerd op een overeenkomst tussen leraar, ouder(s)/verzorger(s) en leerling.

VOLT

Volt wil dat onderwijsregio's **gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen** voor hun regionale onderwijsarbeidsmarkt door samen te werken bij het werven, koppelen, opleiden, begeleiden en professionaliseren.

Volt wil dat **onderwijs, voorscholen en kinderopvang** samengaan in ontwikkelplekken voor kinderen vanaf twee jaar voor minimaal drie dagen in de week.

Volt zet in op **brede brugklassen**. De partij schaft de **Centrale Eindtoets** in het primair onderwijs af.

NSC

NSC is geen voorstander van **onderwijsvernieuwingen** die onvoldoende **wetenschappelijk** onderbouwd zijn.

NSC pleit voor een goede regeling voor de **rijke schooldag** en wil het opzetten van **integrale kindcentra** voor kinderen van 0-12 jaar vergemakkelijken door **financieringsarrangementen** te creëren die de samenwerking tussen scholen, kinderopvang en andere instellingen belonen.

NSC wil proberen **over- of onder advisering** zo veel mogelijk te voorkomen met een goed onderbouwd schooladvies door de leraar en door scholen meer ruimte te bieden om **laatbloeiers** te helpen hun weg te vinden.

DENK

DENK wil meer maatregelen om **onder advisering** tegen te gaan, zoals het bevorderen van diversiteit bij de lerarenopleiding en het versterken van de positie van ouders. De partij wil **brede brugklassen** stimuleren en **vroege selectiemomenten** beperken.

SGP

De SGP wil **regionale samenwerking** niet afdwingen.

De SGP vindt dat het onderwijs recht op **duidelijke keuzes** en **voldoende professionele ruimte**. In de afgelopen jaren is de professionele ruimte van docenten, schoolleiders en bestuurders steeds verder beknelde. Er is een overmaat aan regels, plannen en controle.

Bijlessen & schaduwonderwijs

Passend & inclusief onderwijs

Nieuwe & kleine scholen, krimp, fusies

Artikel 23

VVD

De VVD wil dat de gemeenteraad instemmingsrecht krijgt bij de oprichting van een nieuwe school. De Wet meer ruimte voor nieuwe scholen moet zo snel mogelijk geëvalueerd worden.

VVD wil artikel 23 wijzigen, zodat de vrijheid van onderwijs niet het **gelijkheidsbeginsel** ondermijnt. Er komt een **acceptatieplicht** van leerlingen in het bijzonder onderwijs en **identiteitsverklaringen** worden afgeschaft. Ouders mogen geen **thuisonderwijs** geven vanwege richtingsbezwaren.

PvdA
GL

De PvdA en GroenLinks wil dat zolang de achterstanden niet weggewerkt zijn, scholen **bijlessen** kunnen organiseren, maar publiek gefinancierde scholen mogen niet meer samenwerken met commerciële bijlesorganisaties. De **sponsoring** van scholen door commerciële partijen wordt teruggedrongen en commerciële bijlesinstituten gaan **omzetbelasting** betalen.

De PvdA en GL streeft naar **inclusief onderwijs**. De partijen willen dat er landelijk vastgelegd wordt welke **ondersteuning** ieder kind moet krijgen. Er komen **brugfunctionarissen** die de verbinding leggen tussen ouders, school, jeugdzorg en armoedebestrijding. Gemeentes zorgen dat kinderen binnen drie maanden na aankomst in Nederland naar school kunnen.

Artikel 23 moet **gemoderniseerd** worden. Kinderen en leraren mogen niet meer geweigerd worden op basis van hun geloof of achtergrond. Ouders krijgen **geen leerplichtonthefing** en geen vergoeding voor het leerlingenvervoer op basis van geloofsovertuiging,

BBB

BBB wil dat er een herbeoordeling van het passend onderwijs plaatsvindt, waarbij speciaal onderwijs (deels) een onderdeel is van het overige onderwijs. De partij wil strengere eisen aan de uitbesteding van **leerlingenvervoer**, om malafide vervoerders tegen te gaan.

BBB wil dat **thuisnabij** onderwijs de norm wordt. **Kleinere scholen** moeten openblijven, ook al zakt het aantal leerlingen onder de huidige landelijke grens. Bij nieuw beleid wordt een **'krimpcheck'** toegepast: welke gevolgen hebben de regels voor scholen op het platteland?

BBB vindt dat de **vrijheid van onderwijs** behouden dient te blijven.

PVV

De PVV vindt dat leerlingen in grote, gefuseerde scholen ondergaan in de grote massa. PVV wil kleinschalig onderwijs.

PVV wil artikel 23 en bijzonder onderwijs behouden, maar wil het **islamitisch onderwijs** verbieden.

PvdD

De Partij voor de Dieren wil dat de wildgroei van **bijlesbureaus** een halt wordt toegeroepen. Bijlessen worden via scholen georganiseerd.

De PvdD wil dat kinderen een **leerrecht** krijgen om zich op een school te ontwikkelen, inclusief het recht op **maatwerk** en wil meer investeren in **passend onderwijs** met zorgteams die over de juiste expertise en middelen beschikken. De samenwerking tussen **jeugdzorg** en het gespecialiseerd onderwijs moet beter.

De PvdD wil **geen fusies** tot grote schoolfabrieken meer en het wordt eenvoudiger voor scholen om **zelfstandig** te opereren. Scholen horen niet gericht te zijn op rendement, standaardisatie, controle, concurrentie en zakelijke managementmodellen.

De PvdD vindt **intentieverklaringen** die homoseksualiteit en genderdiversiteit afwijzen onacceptabel. Artikel 23 van de Grondwet wordt aangepast.

D66

D66 geeft scholen met meer leerlingen met onderwijsachterstanden een **hoger budget**. Scholen die nu al inclusief onderwijs aanbieden worden ondersteund en regels die in de weg zitten worden geschrapt. D66 gaat door met het **initiatiefwetsvoorstel** over het **leerrecht**, waarin ze de Leerplichtwet in de Leerwet wijzigen.

D66 vindt dat scholen geen leerlingen mogen **weigeren** op basis van religie of andere levensbeschouwelijke grond.

SP

De SP wil dat niet **particuliere instituten**, maar scholen zélf leerlingen hulp aanbieden. Goed onderwijs mag geen dure luxe worden, **particulier onderwijs** wil de partij daarom aan banden leggen.

SP vindt dat het passend onderwijs op de schop moet, omdat de behoefte van kinderen centraal moet komen te staan en niet het geld. Nieuwe scholen voor speciaal onderwijs worden mogelijk gemaakt en speciaal onderwijs binnen het regulier onderwijs wordt gemakkelijker. Alle kinderen krijgen een **leerrecht**.

SP vindt dat scholen geen kinderen mogen uitsluiten door een hoge **ouderbijdrage**.

CU

CU vindt het onwenselijk als er een omvangrijk buitenschools circuit ontstaat ('**schaduwonderwijs**'), mede als symptoom van een prestatiecultuur.

CU wil dat thuisonderwijs blijft bestaan, het **leerlingenvervoer** moet beschermd en leerlingen krijgen een **hoorrecht**. De partij wil een landelijke norm voor **basisondersteuning** en een betere **toezichtsstructuur**. De verschillende domeinen moeten beter **samenwerken**. Leraren, ondersteuners en schoolleiders krijgen meer **zeggenschap** over de besteding van middelen. De standaard van het **nieuwkomersonderwijs** moet zo snel mogelijk op hetzelfde niveau als het regulier onderwijs komen te liggen.

CU wil de toeslag voor **kleine scholen** behouden en de drempel voor het **oprichten** van scholen zo laag mogelijk houden. De ruimte voor ouders om het **initiatief nemen** tot schoolstichting blijft onverminderd aanwezig.

CU wil dat de **ouderbijdrage** vrijwillig is. De verankering van de **onderwijsvrijheid** in de Grondwet (artikel 23) blijft ongewijzigd en de overheid waakt tegen misbruik van de onderwijsvrijheid.

CDA

Het CDA vindt dat elk kind toegang moet kunnen krijgen tot **bijtscholing**, bij voorkeur binnen en door de school zelf.

BIJ1

BIJ1 wil dat alle vormen van religieus onderwijs, scholen en gebedshuizen volgens **gelijke criteria** worden beschermd.

VOLT

Volt wil dat **privéscholen** worden afgeschaft. Ze zijn er alleen voor kinderen met vermogende ouders en belemmeren het creëren van **gelijke kansen**.

Volt wil stoppen met het financieren van **religieus onderwijs**. Voor het realiseren van dit voorstel is aanpassing van artikel 23 van de Grondwet nodig.

NSC

NSC wil dat er een goed aanbod van **huiswerkbegeleiding** beschikbaar is bij de school zelf.

NSC hanteert bij schaarste het **solidariteitsprincipe**: scholen met het grootste aandeel kwetsbare kinderen krijgen de meeste middelen en is voorstander van **stimuleringsregelingen** om goede docenten aan te trekken op die scholen. Schoolbesturen moeten voldoende middelen krijgen om te zorgen voor **preventieve jeugdhulp** op school en het **speciaal onderwijs** moet in een aantal regio's meer plekken krijgen. NSC wil een evaluatie van het **leerlingenvervoer**.

NSC vindt aanbod van verschillende soorten scholen door verschillende scholenverenigingen goed voor de kwaliteit en ontmoedigt de vorming van **te grote koepels** waardoor één scholenvereniging een hele regio of stad beheerst.

NSC erkent de vrijheid van ouders en scholen om een eigen levensbeschouwelijke grondslag te kiezen als basis voor de opvoeding en vorming van kinderen, mits hierbij wordt voldaan aan het reguliere curriculum en aan de wet. De Onderwijsinspectie moet hierop toezien.

DENK

DENK wil meer geld voor het **onderwijsachterstandenbeleid**. De partij wil een duidelijke normering van termen als **inclusief en toegankelijk** en streeft naar **kleinere klassen** binnen het speciaal onderwijs. DENK pleit voor onmiddellijke maatregelen om het personeelstekort in het leerlingenvervoer aan te pakken.

DENK blijft onomwonden staan achter het recht op **bijzonder en religieus onderwijs** en wil niet tornen aan artikel 23.

SGP

De SGP wil dat de **vrijheid van onderwijs** gewaarborgd blijft, waaronder het thuisonderwijs. Scholen moeten het recht behouden om hun identiteit te verwoorden, die in de praktijk uit te dragen en daarbij van ouders en leerlingen medewerking te vragen.